

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 5258
Tarih: 15.06.2014

42346

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner YILDIZ* tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzük'ün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Adil ZOZANI

Hakkâri Milletvekili

Bakanlığınız, çeşitli zamanlarda Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde elektrik kesintileri başta olmak üzere, enerji ile ilgili yaşanan bütün sıkıntılarda; bölgede enerjinin geri dönüşümüne dair eksiklikler olduğu, yeterince tahsilat yapılmadığı, kaçak kullanımın yaygın olduğu gibi birçok sebep sıralayarak kesintilerin, enerji kayıplarının bu gerekçelerle yaşandığını belirtmektedir.

Son dönemde, elektrik dağıtım ve tahsilat birimlerinin özelleştirilmesiyle birlikte, dağıtım ve tahsilat konusunda özel şirketler çok avantajlı bir durum elde etmişlerdir. Özel şirketler, enerji kaynaklarının tahsilatı ve dağıtımında söz sahibiyken, bölgede seçilmiş temsilcilerin, yerel yöneticilerin, bu kaynaklar üzerinde hiçbir tasarruf yetkisi bulunmamaktadır.

Oysaki Türkiye'nin 2005'ten itibaren tam üyelik görüşmelerine başladığı ve üyesi olma çabası içinde olduğu Avrupa Birliği ve 1949'dan bu yana üyesi olduğu Avrupa Konseyi, bugüne kadar yapmış olduğu bütün değerlendirmelerde, Türkiye'nin katı merkezîyetçi yapısını eleştirmekte ve özellikle yerellik ile yerindenlik (subsidiarity) ilkeleri üzerinden yerel yönetimlere, yetki devrinin yapılmasına dair önemli tespitlerde bulunmaktadır.

1988’de Türkiye tarafından imzalanan ve 1992’de 3723 sayılı yasa ile kanunlaşan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı da, yerel yönetimlerin idari ve malî özerkliğine dair maddeleri içermektedir. Şart, 10 maddesine çekince konarak Türkiye tarafından imzalanmıştır. Çekince konan maddeler, özellikle Türkiye’nin katı merkezîyetçi yapısını esnetecek ve yerel yönetimlere malî kaynaklar konusunda bazı yetkilerin devrini içeren maddelerdir.

“Gelir kaynaklarının harcamalardaki ve hizmet maliyetlerindeki artışların izlenmesi”, “Akçal kaynakların yerel yönetimlere dağıtılmasında görüşlerinin alınması”, “Merkezi yönetimin yardımlar yoluyla yerel yönetimler üzerinde bir siyasal denetim kurmaktan kaçınması” gibi sıralanan maddeler, çekince konan ve yerel yönetimlere malî açıdan yetki devrini öngören maddelerdir.

Türkiye’de merkezi yönetimin yerel yönetimlere pay aktarması, Belediye ve İl Özel İdaresi Kanunları gibi bazı yasalar kapsamında ve çok kısmî gerçekleşmektedir. Oysaki yerel yönetimlerin; yerelin yeraltı ve yerüstü ve diğer bütün ekonomik kaynaklarından, yani kendi öz kaynaklarından pay alması gerekmektedir. Bu durum, yerelde kamu hizmetlerinin çok daha düzenli ve sağlıklı işlemesine, bütün kaynakların yereldeki ihtiyaçlar gözetilerek kullanılmasıyla sağlanabilir. Bu açıdan bakıldığında, Bakanlığınız ve şahsınız tarafından sürekli belirtilen ve mustarip olduğunuzu söylediğiniz; bölgedeki enerjide geri dönüşümün olmamasının, tahsilatların yapılmamasının, kaynakların yanlış kullanımının önüne geçilmesinin, ancak yönetimin yerinden sağlanmasıyla mümkün olacağı gerçeğine vurgu yapmak gerekir. Bunu sağlayacak en temel parametrelerden biri, yerel yönetimlere malî açıdan kendi öz kaynaklarını kullanmasının yolunun açılması ve malî özerkliklerinin sağlanmasıdır.

Bütün bu bilgiler bağlamında;

1. Bölgedeki yeraltı ve yerüstü enerji kaynakları ile diğer ekonomik kaynaklarının, yerel yönetimlere pay aktarılacak suretiyle, enerji tasarrufunun sağlanabileceği ve kaynakların doğru kullanılmasının mümkün olacağı hususu hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir?

2. Mevcut durumda, kamu hizmetinin sağlıklı yapılamıyor oluşu ve yetersiz kaldığı göz önüne alındığında, kendi enerji kaynaklarından, mevcut yasalar haricinde daha fazla bir aktarım yapılması düşünülmekte midir?
3. Avrupa Konseyi'nin kabul ettiği ve Türkiye'nin çekince koyarak imzaladığı Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın, yerel yönetimlerin malî özerkliğini genişleten yukarıdaki belirtilen maddeler ile diğer çekince konan maddelerden çekincelerin kaldırılması hususunda Bakanlığınızın ve Hükümetinizin bir çalışması var mıdır?
4. Özel sektöre enerji kaynaklarının dağıtım ve tahsilatı hususunda verdiğiniz yetki devri göz önünde bulundurulduğunda, mustarip olduğunuzu belirttiğiniz yetersiz tahsilat ve enerjinin geri dönüşümünü sağlayabilmek açısından, yerel yönetimlere benzer bir yetki devri söz konusu olabilir mi?
5. Bu bağlamda Bakanlığınızın, belediyelere elektrik dağıtım ve tahsilatı yapabilmesine olanak sağlayacak bir yetki devri olacak mıdır? Bu konuda Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?